

Företag, vatten och mänskliga rättigheter

Malena Wåhlin

The collage consists of 20 posters arranged in a circular pattern. Each poster has a unique visual theme and a title in Swedish. The titles are as follows:

- UTAN HÄSK, UTAN MÅLT
- INVESTERING UTAN HEST
- RENA GULDSKIVAN?
- A LOST REVOLUTION?
- MORS LILLA OLLE DETE
- VI KÄRPT FÖRÖR PÅ SVENSKAS KÄFTVÄNSTER
- VET DU VAD DIN KÖRNING ÄR TILL FÖRÖRST?
- FRÅN ROLL ROLL TILL ROLL ROLL?
- FÖRÖRSLAT CUB AGENTS
- VISST VÄR FRÅN SVENSK TILL KLAD
- A LOT OF GOLD A LOT OF TROUBLE
- FREEDOM OF ASSOCIATION is dignity for workers
- DYRARE KAFFE ÄR BÄTTRE
- BLÅBÄRS SVERIGE
- 44 BARN
- GLOBAL EXPECTATION ON INDIAN OPERATOR
- OLIE GULDET TILL SAND?
- BRANSCHEN SÄTTEN HEN HÄRLA PROBLEM KÄRSTEN
- GRÄNSER
- GRÄNSER
- GRÄNSER

Each poster also features a small logo in the bottom right corner, which appears to be a stylized 'D' or 'S'.

- # Swedwatch i ett nötskal
- Granskar företags påverkan på människor och miljö i olika delar av världen utifrån internationella normer (FN, OECD)
 - Finansieras av Sida, EU och sex medlemsorganisationer
 - Startade 2003
 - Mål: att företag och investerare ska bidra till en hållbar utveckling och minskad fattigdom genom respekt för mänskliga rättigheter och miljö
 - Dialog och kapacitetsutveckling
-
- The logo for Swedwatch, featuring the word "SWED" in blue above the word "WATCH" in blue, with a stylized blue circular graphic element to the right.

Human Rights Due Diligence

Risk- och konsekvensanalys

Företag ska identifiera och förebygga en negativ påverkan på mänskliga rättigheter

Grupper som befinner sig i en särskilt sårbar situation ska prioriteras

Påverkan som inte kan förhindras ska gottgöras

Swedwatchs granskningar

- De flesta granskningar visar någon typ av vattenpåverkan
- Drabbar alla men utsatta grupper värst
- Ursprungsfolk ett exempel
- Företag blir bättre på att förutse vattenrisker kopplat till egen verksamhet
- Missar hur det påverkar mänskliga rättigheter

Företag och MR

- Vatten centralt för en rad andra mänskliga rättigheter
- Nyckel för att uppnå de globala målen som även företag ska bidra till

Företags verksamhet kan leda till...

- Brist på tillgång till vatten
- Vattenföroreningar
- Brist på fysisk åtkomst
- Oöverkomliga priser på vatten
- Konflikter runt vatten

"We have no replacement planet. We have only this one and we have to take action."

Berta Cáceres 1973-2016

Konflikterna runt vatten växer

- Ökad konkurrens om vatten och andra naturresurser
- Organisationer och personer som arbetar med frågorna mer utsatta
- Latinamerika farligaste kontinenten för miljöaktivister och MR-försvarare
- Ursprungsfolk särskilt utsatta men också främsta försvararna

Fokus: Peru

- Minst 4 miljoner av Perus 28,2 miljoner invånare tillhör ursprungsfolk
- 55 olika grupper
- 47 olika språk
- Quechua och aymara största grupperna

Två exempel

Grönsaksproduktion i
Icadalen

Koppling: svenska
matvarukedjor

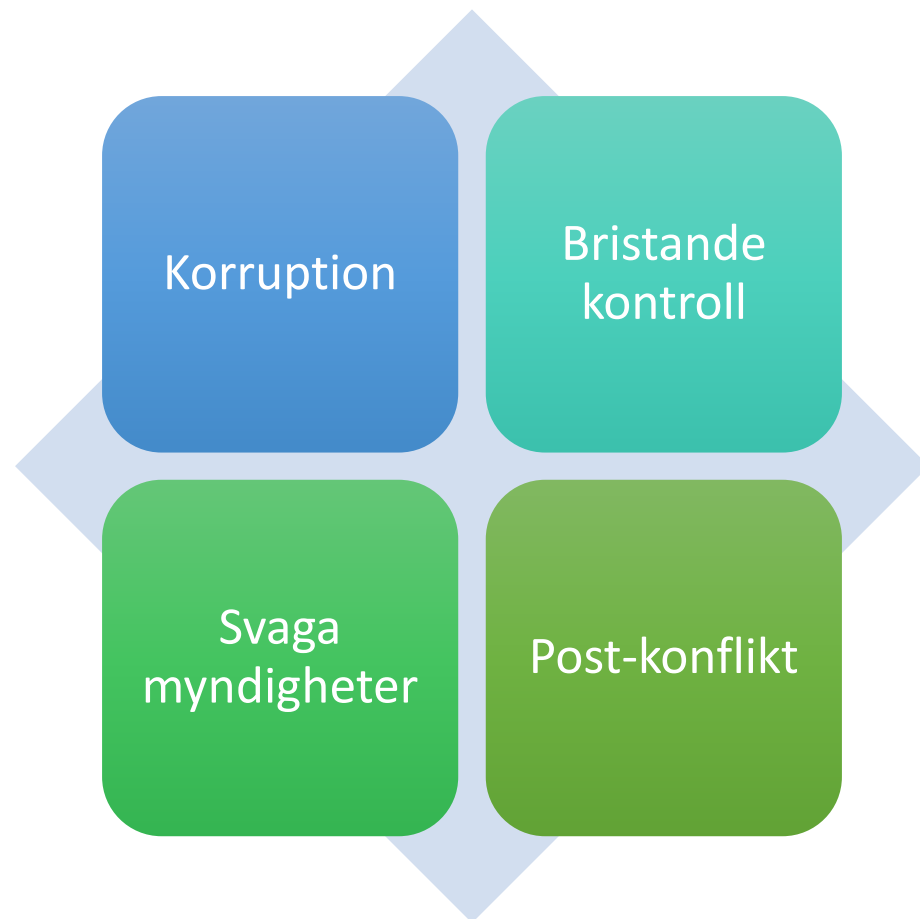
Guldutvinning i
Cajamarca

Koppling: AP-fonderna
och Securitas

Bakgrund: Peru

- Ett av Sydamerikas mest sårbara länder när det gäller vattenbrist
- Hårt drabbat av klimatförändringar
- Beroende av vattenkrävande aktiviteter som gruvgift och storskaligt jordbruk
- Ursprungsfolk hotas av utvinningsindustrin, infrastrukturprojekt, storskaligt jordbruk
- Våld och konflikter runt rätten till vattenkällor vanliga

Bakomliggande faktorer förvärrar

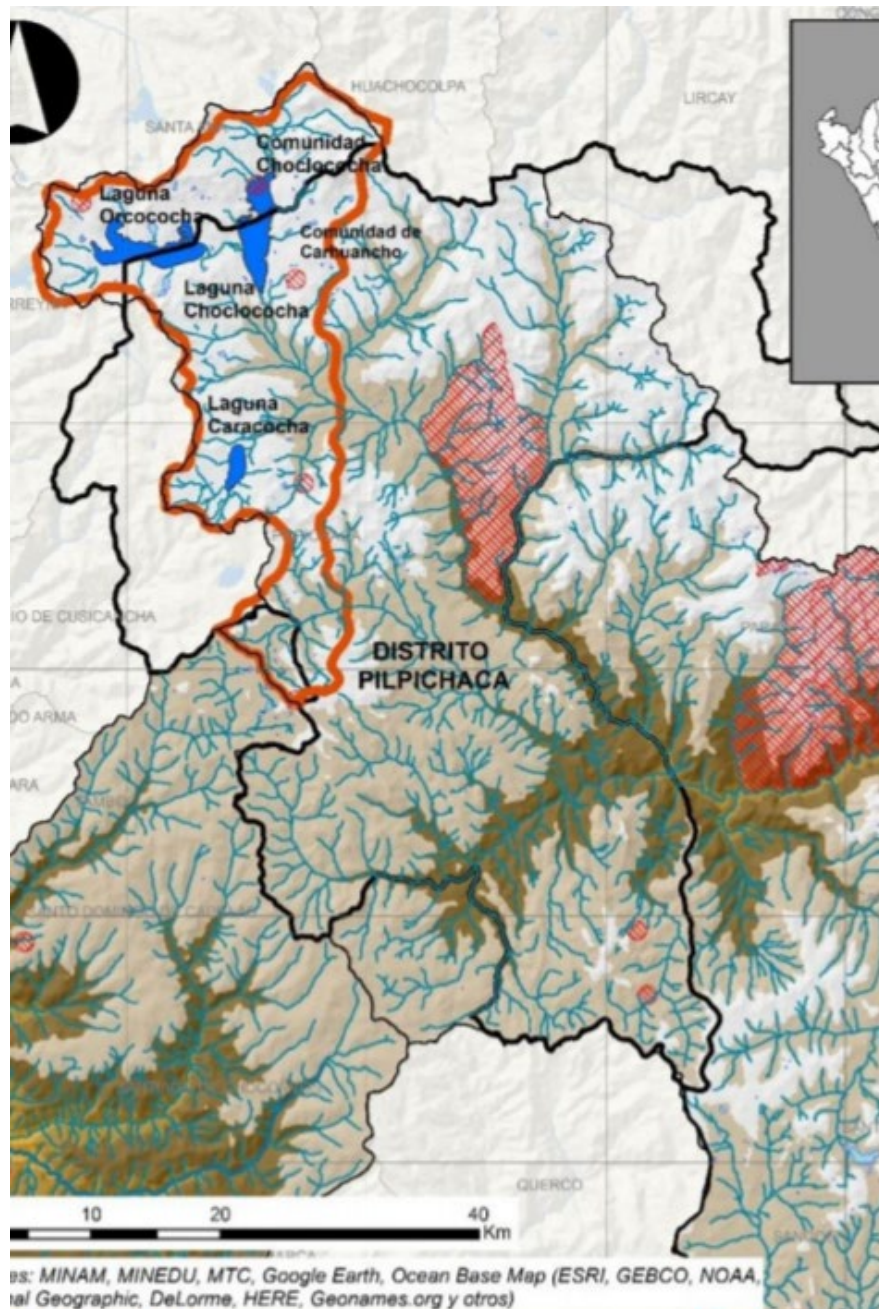

Sparrisodlingar i Icadalen

- Regnar extremt lite
- Helt beroende av grundvatten
- Industrin har växt okontrollerat
- Skapat akut vattenbrist
- Jordbruksföretagen använder ca 90 procent
- Lokalbefolkning tillgång några h/vecka

Sparris kräver ca 15000 m³ vatten/ha
Tre gånger mer än de flesta lokala
grödor

Projekt för att leda ner vatten från Anderna skapar konflikt med ursprungsfolk när vattentillgången påverkas

Konflikt i flera steg och nivåer

Konflikt sedan 1940-talet: första kanalen byggs.

Förvärras med exportjordbrukets expansion och vattenkris i Icadalen 2007.

Öppen konfrontation (2005 - 2008) när nya projekt planeras.

2015 påbörjas arbetet med en dialog mellan de två regionerna med representanter från olika intressegrupper

Dialogen mellan Ica och Huancavelica

- Påbörjas 2015
- Ingår representanter från olika intressegrupper
- Sätter större fokus på Huancavelicas intressen och lokala investeringar där vattnet tas

Yanacochagruvan

- Guldgruva med 13 dagbrott, ägs av Newmont Mining och peruanska Buenaventura
- Leder till vattenföroreningar och vattenbrist i området runt gruvan. Omfattande protester.
- Företaget har använt hot och våld i flera markkonflikter. Företagets anlitade säkerhetsbolag Securitas (Forza) utsätter gruvmotståndare för hot och trakasserier.
- Expanding av gruvan i strid med principen "Free, prior and informed consent" (FPIC) och ILO 169, ratificerad av Peru.

Vattenbrist och föroreningar

I vägen för företagets expansionsplan

Misshandlad av
säkerhetsvakter

Viktig roll i att organisera motståndet

Máxima Acuña

- Organiserat försvar av vattenkällorna
- Vunnit mot företaget i flera rättegångar
- Vinnare av Goldman's Environmental Prize 2016
- Global förebild för rätten till vatten
- Fortsatt hotad

Att ta med sig

- Förstå kopplingen mellan vatten och mänskliga rättigheter
- Ta in kunskap från berörda och expertorganisationer för att kunna göra en korrekt analys
- Vatten är en delad resurs och påverkas av många: samarbete med andra ett måste
- Dialog kring hur vatten används och fördelas lika viktigt som tillgången på vatten

Tack

malena@swedwatch.org